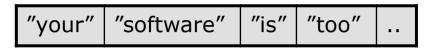
Klassedesign: Kobling og sammenhæng

GRPRO: "Grundlæggende Programmering"

Forskellen på List, Set og Map

• **List:** Nummereret, dubletter tilladt

 Set: Uordnet, ingen dubletter

 Map: Afbildning nøgle→værdi

Nøgle	Værdi
"slow"	"I think this has to do with your hardware"
"bug"	"Well, you know, all software has some bugs"

AGENDA

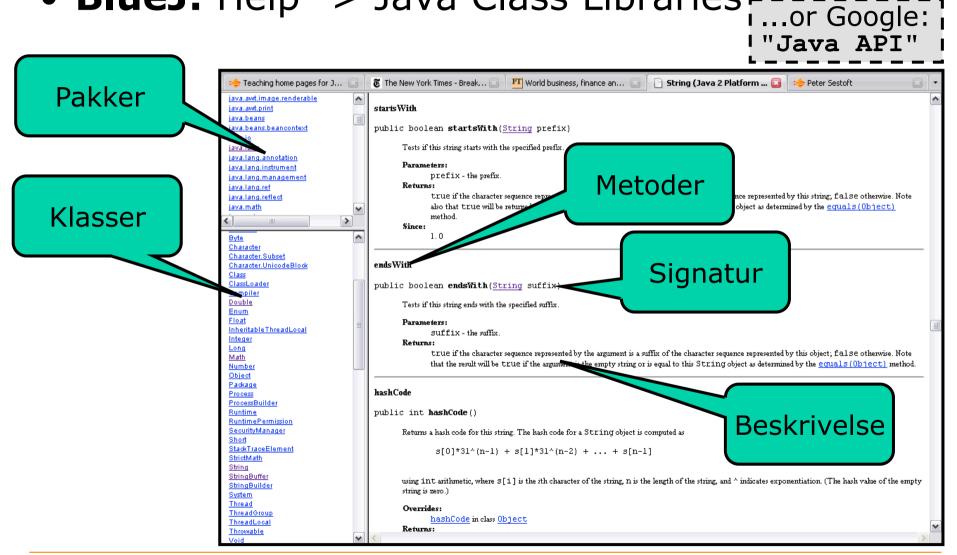
- Impl -vs- Dokumentation (og JavaDoc)
- Statiske felter og metoder
- Final felter
- Kodeduplikering (code duplication)
- Kobling (coupling)
- Ansvars-drevet design
- Sammenhæng (cohesion)
- Refaktorisering (refactoring)
- Enum klasser

Implementation versus dokumentation/interface

- Indtil nu har vi mest fokuseret på *implementation* (dvs. Java-kode)
- Og vi har set lidt dokumentation
 ('JavaDoc' for Java's klassebiblioteker)
- Q: Hvordan kan vi selv lave dokumentation (til vores Java-kode)?
- A: 'JavaDoc' er en standard for at dokumentere Java-kode
 - (BlueJ har indbygget HTML-generator til JavaDoc)

Dokumentation til Javas klassebiblioteker

• BlueJ: Help -> Java Class Libraries --

JavaDoc for en klasse

• 'JavaDoc':

- har specielle kommentarer af form '/**' og '*/'
- samt "tags" så som '@author' og '@version'

```
/**
 * Class BallDemo - provides two short demonstrations
 * showing how to use the Canvas class.
 *
 * @author Michael Kolling and David J. Barnes
 * @version 2006.03.30
 */
public class BallDemo {
    ...
}
```

Resulterende dokumentation for klasse BallDemo

Class BallDemo

java.lang.Object ∟**BallDemo**

public class BallDemoextends java.lang.Object

Class BallDemo - a short demonstration showing animation with the Canvas class.

Version:

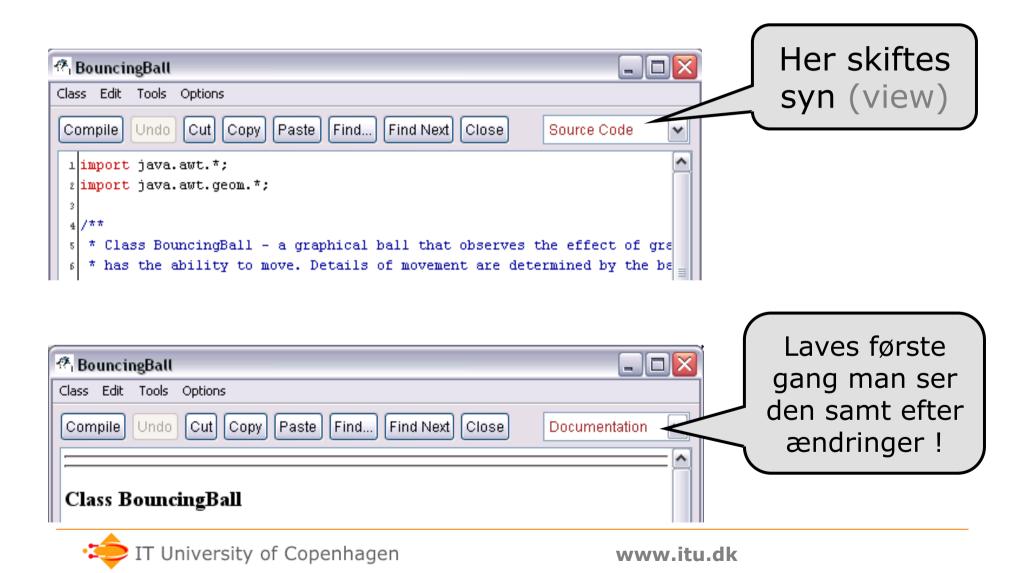
2011.07.31

Author:

Michael Kölling and David J. Barnes

Generering af JavaDoc i BlueJ editor

Skift fra Source Code til Documentation:

JavaDoc for en metode

• Samme stil, andre tags: '@param' og '@return'

 Dokumentation bruger JavaDoc-kommentarer og metode-signatur men ikke metodekroppen

Resulterende dokumentation for metode daysTill (i Date)

```
daysTill

public int daysTill(Date endDate)

The number of days from this date to the given end date.

Parameters:

endDate - The end date

Returns:

The number of days from this date to the given end date. Zero if the dates are identical. Negative if endDate precedes this date.
```

Hvad er god dokumentation?

- Målgruppe for metodedokumentation:
 - Andre softwareudviklere
 - En selv (efter X måneder :-)

Succeskriterier:

- Klassen og dens metoder kan bruges uden at man ser på implementationen
- Klassen og dens metoder kan testes uden at man ser på implementationen (se [B&K], Kap 7)
- Implementationen kan forbedres og ændres uden at dokumentationen skal ændres
- Dokumentationen afslører hvad, men ikke hvordan (unødigt) implementationen ser ud:
- Hvad (dokumentation) -vs- Hvordan (implementation)

Gælder det for balls-projektet?

- For klasse 'BouncingBall' burde vi kunne forstå implementationen (source code)
- Men klasse 'Canvas' er mere kompliceret
- Her kan vi forhåbentlig nøjes med at se på dokumentationen

Indkapsling: private og public

Generelle designprincipper:

- Et objekt skal udelukkende vise omverdenen (andre objekter) hvad der er absolut nødvendigt for dem
- Vis hellere metoder (adfærd) end felter (tilstand)

• Fordi:

- så bliver andre ikke afhængige af objektets indre detaljer
- dermed lettere at lave forbedringer
- og lettere at rette fejl

Bemærk:

 Der kan være flere implementationer svarende til en og samme dokumentation (interface)!

Felt private, metode public

 Ofte laver man et felt private, og så laver man en public accessor (aka, "get-metode") til feltet:

```
public class BouncingBall {
  private int xPosition;
  ...
  public int getXPosition() {
    return xPosition;
  }
```

- Q: Når vi har en accessor (getXPosition()), kan feltet (xPosition) så ikke lige så godt være public?
- Nej!, ...:
 - Nu kan feltet *læses udefra*, men *ikke ændres udefra*
 - Internt i klassen kan man så skifte repræsentation;
 fx fra antal pixels (int) til et tal mellem 0 og 1 (double)

AGENDA

- Impl -vs- Dokumentation (og JavaDoc)
- Statiske felter og metoder
- Final felter
- Kodeduplikering (code duplication)
- Kobling (coupling)
- Ansvars-drevet design
- Sammenhæng (cohesion)
- Refaktorisering (refactoring)
- Enum klasser

Et static felt hører til klassen

- Et normalt felt hører til et bestemt objekt
- Et static felt hører til *klassen*

(dvs. er fælles for alle klassens objekter):

```
public class BouncingBall {
    static int GRAVITY = 3;
    int xPosition;
    int yPosition;
    ...
}
```

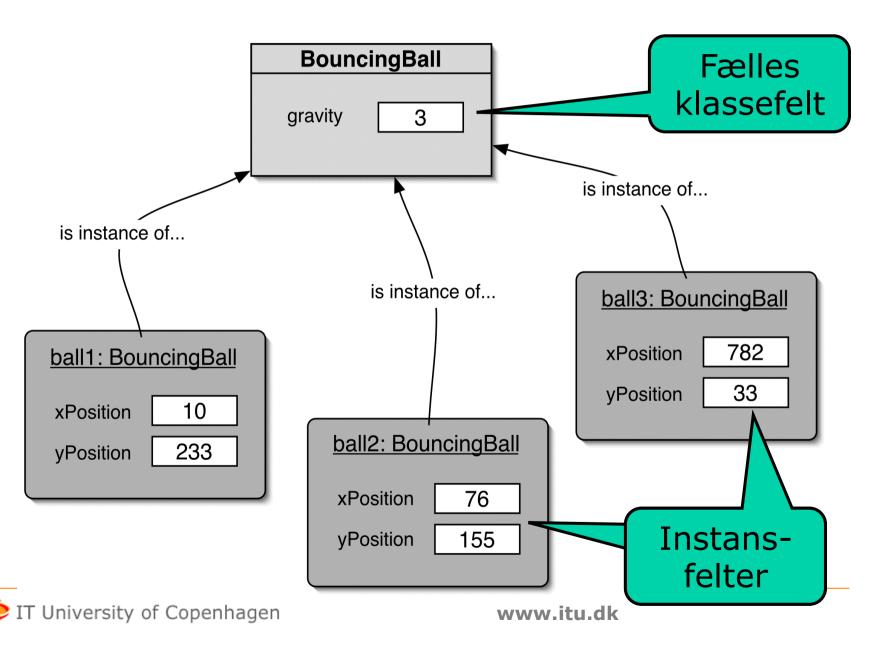
• Et static felt tilgås ved at skrive:

klassens navn dot feltets navn:

```
int gravity = BouncingBall.GRAVITY;
System.out.println(gravity);
...
BouncingBall b = new BouncingBall(...);
...
```

• **NB:** Et instansfelt kræver et objekt - et **static** felt gør ikke!

Static felter = klassefelter, versus instansfelter

Klassemetoder

 Nu har vi set statiske felter (aka, "klasse-konstanter"):

```
private static final int GRAVITY = 3; // effect of gravity!
```

- Der findes også statiske metoder (aka, "klasse-metoder"):
- Klassemetoder er metoder:
 knyttet til klasser i stedet for objekter

Klassemetoder (definition og brug)

• Klassemetoder erklæres vha. ordet static:

```
class Calendar {
    ...

public static int getNumberOfDaysThisMonth() {
    ...
}
```

Og kaldes ved reference til klassenavnet:

```
...
int x = Calendar.getNumberOfDaysThisMonth();
...
```

 Bemærk: Definitioner af klassemetoder kan ikke bruge alm felter og metoder, kun andre statiske felter og metoder! Hvorfor?

Statiske felter i Java API

Fx har 'system' det statiske felt out:

```
class System {
    static PrintStream out;
    ...
}
```

- (Objektet vi tidligere har kaldet 'println(..)' på.)
- Klassen 'Math' har også statiske felter:

```
class Math {
   static double E;
   static double PI;
   ...
}
```

Statiske metoder i Java API

• Klassen 'Math' har også statiske metoder:

```
class Math {
   static double E;
   static double abs(double a) { ... }
   static double cos(double a) { ... }
   static double log(double a) { ... }
   static double pow(double a) { ... }
   static double sin(double a) { ... }
   static double sin(double a) { ... }
   static double sqrt(double a) { ... }
```

• (Bogen benytter ikke så mange statiske metoder)

Afvikling udenfor BlueJ

Opret statisk metode 'main' med signatur:

```
public static void main(String[] args) {
    // this code gets executed when the program is run!
    Game game = new Game();
    game.play();
}
```

Gå til projektets directory og skriv:

```
%> java Game
```

 ...på en kommandolinie efter programmet er oversat (compilet) hvilket gøres ved:

```
%> javac Game.java
```

- Mere information:
 - [B&K] Appendix E
 - ...samt Google :-)

AGENDA

- Impl -vs- Dokumentation (og JavaDoc)
- Statiske felter og metoder
- Final felter
- Kodeduplikering (code duplication)
- Kobling (coupling)
- Ansvars-drevet design
- Sammenhæng (cohesion)
- Refaktorisering (refactoring)
- Enum klasser

'final': Uforanderlige felter

- Et final felt kan ikke ændres!
- Det skal initialiseres ved erklæringen eller i konstruktoren

```
public class BouncingBall {
    private final int diameter;
    private int xPosition, yPosition;
    ...

public BouncingBall(int diameter, ...) {
        this.diameter = diameter;
        ...
    }
}
```

 (Lav et felt final hvis det er en uforanderlig egenskab ved objektet)

Konstanter: static og final

 Tyngdekraften er både fælles for alle bolde (så static), og den er konstant (så final):

```
public class BouncingBall {
  private static final int GRAVITY = 3;
  private final int diameter;
  ...
}
```

diameteren er konstant derfor final men ikke fælles for alle bolde, derfor ikke static

public final, er det OK?

- Et public final felt kan læses, ikke ændres
- Det giver god mening fx for et dato-objekt, hvor år, måned og dag er de oplagte felter:

```
public class Date {
  public final int year;
  public final int month;
  public final int day;

public Date(int year, int month, int day) {
    this.year = year; ...
}
```

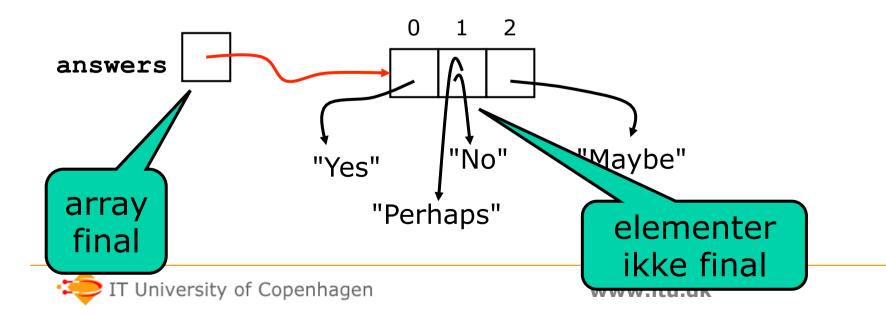
- Men selv her argumenterer mange for:
 private felter og public get-accessor metoder
- **Q**: Har de en pointe?

NB: 'final' på array betyder muligvis ikke helt hvad man skulle tro

• Et final felt af array-type kan ikke ændres:

• ...men arrayets *indhold kan ændres:*

```
Answer.answers[1] = "Perhaps";
```


AGENDA

- Impl -vs- Dokumentation (og JavaDoc)
- Statiske felter og metoder
- Final felter
- Kodeduplikering (code duplication)
- Kobling (coupling)
- Ansvars-drevet design
- Sammenhæng (cohesion)
- Refaktorisering (refactoring)
- Enum klasser

Vigtigste læringsmål for denne uge

Efter denne uge skal du kunne...:

- Identificere og forbedre flg. eksempler på dårlig kode:
 - Kode-duplikering
 - Høj kobling
 - Lav sammenhæng
- **Refaktorisere** et programdesign mhp udvidelse

Motivation

Målsætninger:

- Programmer skal kunne læses af andre
- Programmer skal let kunne opdateres og udvides
- Det skal være let at rette fejl

Konsekvenser ved dårligt design:

- Svært at vide hvor man skal starte hvis man vil tilføje funktionaliteter
- Svært at vide om en fejlretning er komplet

AGENDA

- Impl -vs- Dokumentation (og JavaDoc)
- Statiske felter og metoder
- Final felter
- Kodeduplikering (code duplication)
- Kobling (coupling)
- Ansvars-drevet design
- Sammenhæng (cohesion)
- Refaktorisering (refactoring)
- Enum klasser

Opdatering

- Software der ikke opdateres uddør!
 - Skal tilpasses ny teknologi
 - Funktionaliteter skal tilføjes
 - Nye regler og krav
 - Nyt design

Tænk fremad

Kodeduplikering (duplication)

Redundans: samme kode i flere metoder!

• Problemer:

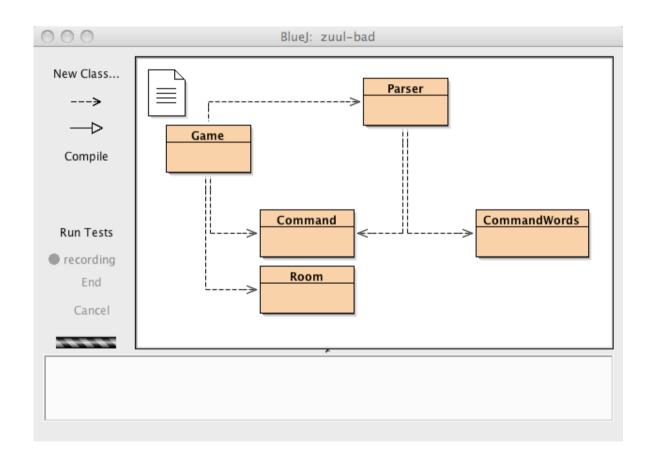
- Dobbelt arbejde
- Svært at fejlrette (2 steder)
- Svært at opdatere (2 steder)
- Inkonsistens?

Almindelig løsning:

• Erklær ny metode ("Sharing")

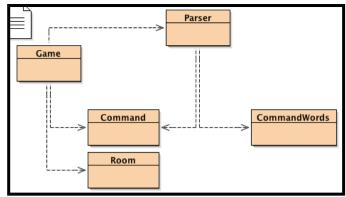
World-of-zuul eksempel

• World-of-zuul:

Klasser i zuul-bad :-(

• Game: Opretter spilverden, holder spil kørende, processerer ordrer, ved hvor spilleren er

- Room: Repræsenterer et værelse. (Kender udgange.)
- Parser: Tager ordrer fra kommandolinien.
- <u>Command</u>: Repræsenterer en kommando. (En kommando består af et eller to ord.)
- CommandWords: Kender kommandonavne.

Kodeduplikering

• Redundans i printWelcome() og goRoom():

```
System.out.println("You are " + currentRoom.getDescription());
System.out.print("Exits: ");
if (currentRoom.northExit != null) {
   System.out.print("north ");
if (currentRoom.eastExit != null) {
   System.out.print("east ");
if (currentRoom.southExit != null) {
   System.out.print("south ");
if (currentRoom.westExit != null) {
   System.out.print("west ");
System.out.println();
```

- **Q1**: Hvorfor er det et problem?
- Q2: Hvad kan vi gøre?

Løsning

• Løsning:

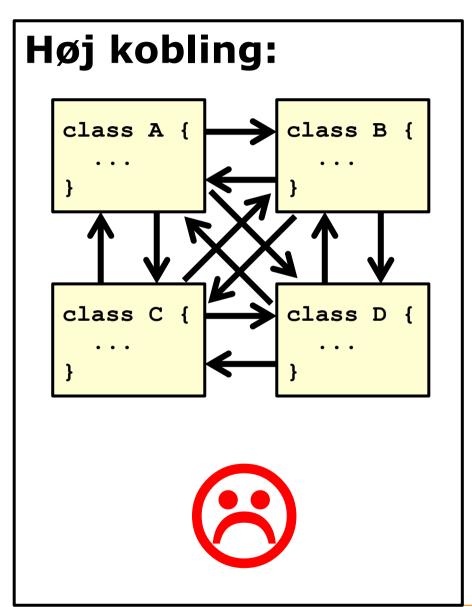
```
private void printLocationInfo() {
   System.out.println("You are " + currentRoom.getDescription());
   System.out.print("Exits: ");
   if (currentRoom.northExit != null) {
      System.out.print("north ");
   if (currentRoom.eastExit != null) {
      System.out.print("east ");
   if (currentRoom.southExit != null) {
      System.out.print("south ");
   if (currentRoom.westExit != null) {
      System.out.print("west ");
   System.out.println();
```

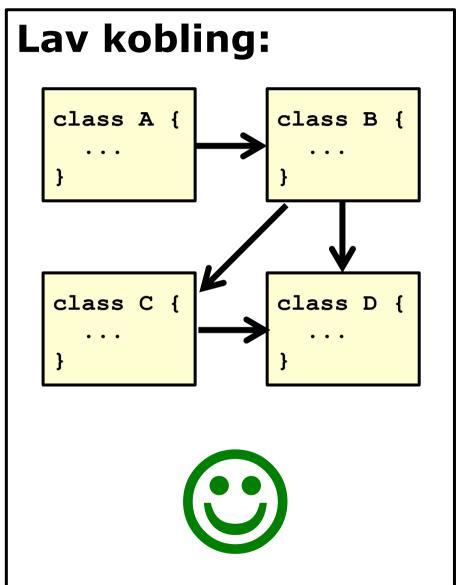
Kaldes fra printWelcome() og goRoom()

AGENDA

- Impl -vs- Dokumentation (og JavaDoc)
- Statiske felter og metoder
- Final felter
- Kodeduplikering (code duplication)
- Kobling (coupling)
- Ansvars-drevet design
- Sammenhæng (cohesion)
- Refaktorisering (refactoring)
- Enum klasser

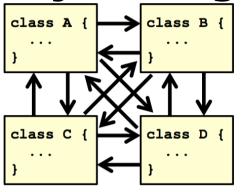
Lav Kobling (Coupling)!

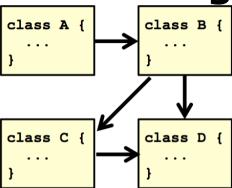

Kobling

Høj kobling:

Lav kobling:

- Mål for hvor tæt forbundne klasser er!
- En vis grad af kobling er nødvendig
- Lav kobling er ønskværdig
- Problemer med høj kobling:
 - Ændringer og fejlretning er svære at lokalisere
 - Programmer bliver uoverskuelige
 - Alt involverer hurtigt mange forskellige klasser
 - Mange afhængigheder

Høj kobling i eksemplet

• Game bruger felter i Room klassen:

```
if (direction.equals("north")) {
   nextRoom = currentRoom.northExit; // field access :-(
}
```

Problem?

Game afhænger af implementationen af Room!

Konsekvenser:

- Hvordan kan vi tilføje andre retninger?
- Hvad skal vi gøre hvis vi vil holde udgange i **anden** datastruktur i Room klassen (f.eks. HashMap)?

Gem implementationen!

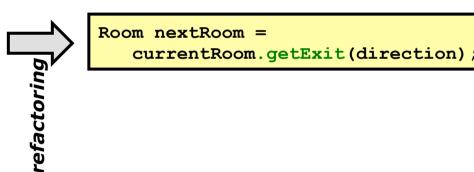
Løsning: "Gem implementationen":

- 1) Felter bør altid være private!
- 2) Tilgang af felter bør kun ske gennem (public) metodekald!

Indkapsling i Room

- Tilføj metode getExit() til Room klassen
 - Ny implementation af Game bruger:

```
Room nextRoom = null;
if (direction.equals("north")) {
   nextRoom = currentRoom.northExit;
}
if (direction.equals("east")) {
   nextRoom = currentRoom.eastExit;
}
if (direction.equals("south")) {
   nextRoom = currentRoom.southExit;
}
if (direction.equals("west")) {
   nextRoom = currentRoom.westExit;
}
```


• (Tilsvarende: Tilføj også metode getExitString() til Room klassen)

Forbered på nye udgange

 setExits() metoden i Room tillader ikke nemt at tilføje nye udgange:

```
// initialize room exits:
outside.setExits(null, theater, lab, pub);
theater.setExits(null, null, null, outside);
pub.setExits(null, outside, null, null);
lab.setExits(outside, office, null, null);
office.setExits(null, null, null, lab);
```

Bedre med kald af formen:

```
// initialize room exits:
lab.setExits("north", outside);
lab.setExits("east", office);
```

• Game er nu ikke nær så afhængig af Room!

Ny implementation af Room

• Brug **HashMap** til at holde styr på udgange:

```
public class Room {
   private String description;
   private HashMap<String,Room> exits;
   ...
}
```

- (NB: Vi kunne ikke have gjort dette så længe Game bruger felter fra Room)
- Nu er det også nemt at tilføje nye udgange (fx. "up", "down", "northeast", "southwest", ...)

```
// initialise room exits
lab.setExits("northeast", fredagsbar); // :-)
lab.setExits("up", balcony);
```

Opgaver

[M&K], 6.6:

- i) Tilføj get-metode getExit() til Room klassen og lav alle felterne private.
- ii) Opret getExitString() i Room klassen som lister alle mulige udgange fra et rum

[M&K], 6.7:

Kald getExitString() i
 printLocationInfo() i Game klassen

[M&K], 6.8:

 Brug HashMap til at holde styr på udgange i Room klassen

AGENDA

- Impl -vs- Dokumentation (og JavaDoc)
- Statiske felter og metoder
- Final felter
- Kodeduplikering (code duplication)
- Kobling (coupling)
- Ansvars-drevet design
- Sammenhæng (cohesion)
- Refaktorisering (refactoring)
- Enum klasser

Ansvars-drevet design

- Hver klasse har et ansvar
- Ansvar kan handle om:
 - at vide ting
 - at gøre ting
- "Each class should be responsible for handling its own data"
- Fx: I eksemplet havde Room ansvar for at kende sine udgange og bør derfor også have ansvaret for fx at liste dem

Ansvar, eksempel

 I eksemplet udskriver Game en beskrivelse af rummet:

```
currentRoom = nextRoom;
System.out.println("You are " + currentRoom.getDescription());
System.out.println(currentRoom.getExitString());
```

• Således:

```
> go north
You are outside the main entrance of the university
Exits: east south west

essentially a
description
of a room
```

- **Q**: Er det hensigtsmæssigt?
 - Hvad hvis vi nu ville tilføje andre ting til et rum?: (items?, monsters?, andre spillere?, ...?)

Implicit kobling

- Kobling er ikke altid åbenlys som i tilfældet med offentlige felter
 - (I eksemplet ville man altid opdage koblingen hvis man prøvede at ændre implementationen af **Room**)
- Implicit kobling vil sige at en klasse afhænger af en anden (men ikke i form af metodekald eller andet som let kan opdages – deraf navnet "implicit")
- Implicit kobling er lumsk og kan give anledning til fejl, der ofte ikke opdages med det samme.

AGENDA

- Impl -vs- Dokumentation (og JavaDoc)
- Statiske felter og metoder
- Final felter
- Kodeduplikering (code duplication)
- Kobling (coupling)
- Ansvars-drevet design
- Sammenhæng (cohesion)
- Refaktorisering (refactoring)
- Enum klasser

Sammenhæng (cohesion)

- Høj sammenhæng for klasser betyder at hver klasse har et velafgrænset og sammenhængende ansvarsområde
- En klasse bør svare til netop én type entitet
- Høj sammenhæng for metoder betyder at hver metode gør netop én ting
- Konsekvenser af høj sammenhæng:
 - Øget læselighed
 - Bedre mulighed for kode-genbrug
 - Det metoden gør burde kunne afspejles i navnet
 - Højere design-stabilitet

Sammenhæng af metoder

• **Eksempel:** Metoden **play()** kunne indeholde koden for **printWelcome()**

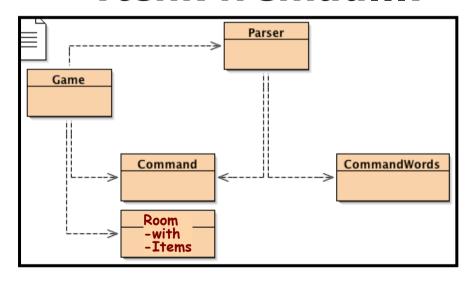
• Q: Hvad ville konsekvenen af det være?

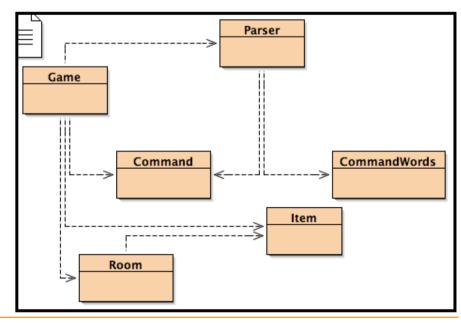
Eksempel

• Eksempel: Tilføj ting (items) til spillet:

- En ting har en beskrivelse og en vægt
- Et rum skal kunne indeholde en ting
- Hvad skal ændres i klassedesignet?

Tænk fremad…!

AGENDA

- Impl -vs- Dokumentation (og JavaDoc)
- Statiske felter og metoder
- Final felter
- Kodeduplikering (code duplication)
- Kobling (coupling)
- Ansvars-drevet design
- Sammenhæng (cohesion)
- Refaktorisering (refactoring)
- Enum klasser

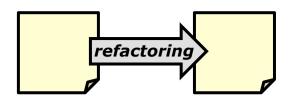
Opsummering

- Godt klassedesign er:
 - Når program er let for andre at læse
 - Når program let kan opdateres og udvides
 - Når fejl let kan rettes
- Følgende begreber karakteriserer godt design
 - Ingen kode-duplikering
 - Lav kobling
 - Høj sammenhæng

AGENDA

- Impl -vs- Dokumentation (og JavaDoc)
- Statiske felter og metoder
- Final felter
- Kodeduplikering (code duplication)
- Kobling (coupling)
- Ansvars-drevet design
- Sammenhæng (cohesion)
- Refaktorisering (refactoring)
- Enum klasser

Refaktorisering

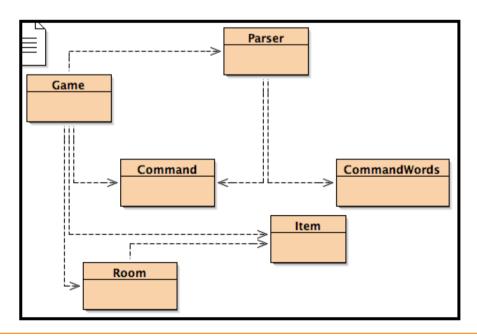
- Refaktorisering betyder at omstrukturere kode (inkl klasse-design)
- Kan være nødvendigt ved implementering af ny funktionalitet
- Sker ofte hvis klasser eller metoder er blevet for store/tunge/besværlige/...
- Ofte erklæres nye klasser og ansvar flyttes til disse fra gamle klasser

Processen

- Refaktorering bør altid ske i to skridt:
 - 1) Først ændres til nyt klassedesign og gammel funktionalitet genoprettes
 - 2) Kun derefter tilføjes ny funktionalitet
- Q: Hvad bør man huske efter man har lavet en ændring?
- Man bør udføre test efter første skridt
- (Ofte skal der skrives nye test-cases)

Udvidelser af zuul

- Vi ønsker at spillere skal kunne samle genstande (items) op og lægge dem fra sig
- Q: Kan vi gøre dette med det nuværende design?

AGENDA

- Impl -vs- Dokumentation (og JavaDoc)
- Statiske felter og metoder
- Final felter
- Kodeduplikering (code duplication)
- Kobling (coupling)
- Ansvars-drevet design
- Sammenhæng (cohesion)
- Refaktorisering (refactoring)
- Enum klasser

Optællingstyper (enum types)

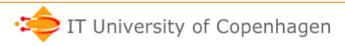
 Enum typer er typer (klasser) med en lille samling foruddefinerede elementer

Defintion:

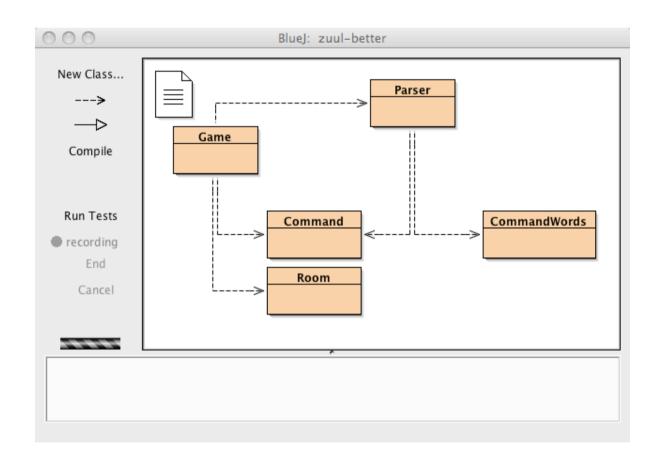
```
public enum Month {
   JAN, FEB, MAR, APR, MAY, JUN, JUL, AUG, SEP, OCT, NOV, DEC;
}
```

• Brug:

```
Month month;
...
if (month == Month.JAN) System.out.println("It's January.");
```


Kommandoer i zuul

Kommando-navne i zuul

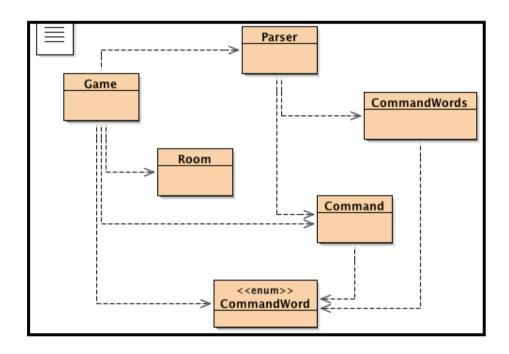
 Navne på kommandoer optræder eksplicit (som strenge) i både Game...:

```
if (commandWord.equals("help")) {
   printHelp();
} else if (commandWord.equals("go")) {
   goRoom(command);
} else if (commandWord.equals("quit")) {
   wantToQuit = quit(command);
}
```

• ...og CommandWords:

```
private static final String[] validCommands = {
    "go", "quit", "help"
};
```

Enum typer i zuul

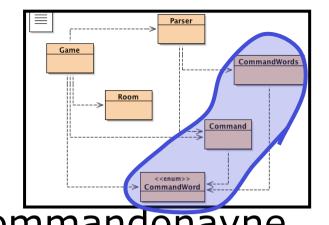

Zuul-with-enums-v1

• CommandWord: Enum-type.

Repræsenterer programmets

interne repræsentation af kommandonavne

- Command: Repræsenterer kommandoer. En kommando består af et commandWord og et andet ord i kommandoen
- CommandWords: Kender relationen mellem intern repræsentation af kommandonavne og den spilleren/brugeren kender

Enum typer

- Enum typer er klasser hvor der kun findes en foruddefineret (og endelig) mængde af mulige værdier
- Ofte kan man bruge strenge i stedet for enum typer:
 - Men oversætteren vil ikke opdage fejlen:

```
if (commandWord.equals("halp")) {
   printHelp();
}
```

• Hvorimod den vil opdage:

```
if (commandWord == CommandWord.HALP)) {
   printHelp();
}
```

Opgave

- Q: Hvor let/svært ville det være at skifte sprog for kommandoer til dansk?
 - Uden enums?
 - Med enums?

Tak

Spørgsmål?